

Հայաստանի Հանրապետության
մարդու իրավունքների պաշտպանի
2021 թվականի Հոկտեմբերի 2-ի
N 39/2021 որոշման

ԿԱՐԳ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆԻՆ ԱՌԸՆԹԵՐ ՀԱՇՄԱՆԴԱՄՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁԱՆՑ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ՊԱՇՏՊԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԵՐՈՎ ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության մարդու իրավունքների պաշտպանին առընթեր հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության հարցերով հասարակական խորհրդի (այսուհետ՝ Խորհուրդ) կազմավորման և գործունեության կարգը, նպատակը, խնդիրները, գործառույթները, խորհրդի կարգավիճակը, խորհրդի անդամների լիազորությունների կասեցման և դադարեցման հիմքերը:
2. Խորհուրդն իր գործունեության ընթացքում առաջնորդվում է ՀՀ օրենսդրությամբ, այդ թվում՝ սույն կարգով:
3. Խորհուրդը գործում է օրինականության, արդարության, անկողմնակալության, հրապարակայնության, քաղաքական զսպվածության, խտրականության բոլոր դրսևորումների բացառման սկզբունքների հիման վրա:
4. Խորհուրդը գործում է հասարակական հիմունքներով որպես խորհրդատվական մարմին՝ սույն կարգով սահմանված գործառույթների ծավալով և Պաշտպանի սահմանած ժամկետով:

ԳԼՈՒԽ 2. ԽՈՐՀՐԴԻ ԿԱԶՄԱՎՈՐՈՒՄԸ

5. Խորհուրդը ձևավորվում է հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության բնագավառում անհրաժեշտ փորձ ունեցող հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներից և անկախ փորձագետներից:
6. Խորհուրդը ձևավորվում է անդամության հրավերի հիման վրա ընտրված հայտատուներից: Պաշտպանը կարող է իր նախաձեռնությամբ ընդգրկել այլ շահագրգիռ անձի (անձանց) (վերջինիս համաձայնությամբ), եթե գտնում է, որ տվյալ անձի (անձանց) մասնակցությունը կարող է բարձրացնել Խորհրդի աշխատանքների արդյունավետությունը:
7. Խորհրդի անհատական կազմը հաստատվում է Պաշտպանի որոշմամբ:
8. Խորհուրդն ի պաշտոնե ղեկավարում է Պաշտպանը:
9. Խորհուրդը բաղկացած է ոչ պակաս, քան 5 անդամից:
10. Յուրաքանչյուր հասարակական կազմակերպություն Խորհրդում կարող է ունենալ միայն մեկ ներկայացուցիչ:

ԳԼՈՒԽ 3. ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՆԴԱՄԻՆ ԱՌԱՋԱԴՐՎՈՂ ՊԱՀԱՆՋՆԵՐԸ

11. Խորհրդի անդամ կարող են լինել.
 - 1) ըստ կանոնադրության և/կամ գործունեության շրջանակի՝ բացառապես կամ հիմնականում հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության ոլորտում, մասնավորապես, հաշմանդամություն ունեցող անձանց ծառայություններ մատուցման և/կամ ուղղակիորեն հաշմանդամություն ունեցող անձանց վերաբերող քաղաքականության և կանոնակարգման խնդիրների ոլորտում առնվազն 2 տարվա ոլորտային փորձ ունեցող հասարակական կազմակերպությունների ներկայացուցիչներ,
 - 2) առնվազն 2 տարվա ոլորտային փորձառություն ունեցող փորձագետներ, ովքեր մասնակցել են հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության ոլորտին առնչվող ծրագրերի, փորձագիտական աշխատանքների իրականացմանը:

ԳԼՈՒԽ 4. ԽՈՐՀՐԴԻ ՆՊԱՏԱԿԸ ԵՎ ԽՆԴԻՐՆԵՐԸ

12. Խորհրդի նպատակը հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության ոլորտում Պաշտպանի գործունեությանն աջակցելն է՝ որպես խորհրդատվական մարմին:

13. Խորհրդի խնդիրներն են՝

- 1) աջակցել Պաշտպանին հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության ոլորտում գործունեություն իրականացնող քաղաքացիական հասարակության ներկայացուցիչների հետ համագործակցության բարձրացմանը.
- 2) նպաստել հաշմանդամության ոլորտում մարդու իրավունքների վիճակի անընդհատ բարելավմանը, ներառյալ՝ հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության արդյունավետության բարձրացմանն ուղղված հետազոտությունների, ուսումնասիրությունների կամ վերլուծությունների իրականացումը, համակարգային խնդիրների վերահանումը և դրանց հիման վրա Պաշտպանին առաջարկներ ներկայացնելը:

ԳԼՈՒԽ 5. ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՆԴԱՄԻ ԳՈՐԾԱՌՈՒՅԹՆԵՐԸ

14. Խորհրդի անդամը կարող է իրականացնել սույն կարգով նախատեսված խնդիրներից բխող գործառույթներ:

15. Խորհրդի անդամը կամ Խորհրդի նիստերին մասնակցող անձը չի կարող՝

- 1) առանց Պաշտպանի համաձայնության հրապարակել Խորհրդում քննարկված հարցերի վերաբերյալ տեղեկությունները.
- 2) Խորհրդի նիստերի ընթացքում հայտնի դարձած տեղեկությունները տրամադրել որևէ կազմակերպության կամ անձի, դրանք օգտագործել անձնական կամ այլ նպատակներով.
- 3) Խորհրդի անդամի կարգավիճակից բխող դիրքն օգտագործել Խորհրդի գործունեության շրջանակներից դուրս այլ գործողություններ իրականացնելու նպատակով.
- 4) իրականացնել Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությանը կամ սույն Կարգին հակասող գործողություններ:

16. Խորհրդի անդամն իրեն վերապահված գործառույթները կարող է իրականացնել միայն սույն Կարգով նախատեսված նպատակի և խնդիրների իրականացման համար:

ԳԼՈՒԽ 6. ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԻՍՏԵՐԸ ԵՎ ՈՐՈՇՈՒՄՆԵՐԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ ԿԱՐԳԸ

17. Խորհրդի նիստերը հրավիրվում են առնվազն երեք ամիսը մեկ անգամ, որոնք վարում է Պաշտպանը: Պաշտպանի բացակայության դեպքում՝ նրա հանձնարարությամբ Պաշտպանի աշխատակազմի Քաղաքացիական, սոցիալ-տնտեսական և մշակութային իրավունքների պաշտպանության դեպարտամենտի ղեկավարը կամ Հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության բաժնի ղեկավարը:
18. Խորհրդում կարող են քննարկվել հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների վիճակի վերաբերյալ ինչպես տեղական հասարակական կազմակերպությունների, այնպես էլ միջազգային կազմակերպությունների զեկույցները կամ հաշվետվությունները, հաշմանդամություն ունեցող անձանց իրավունքների պաշտպանության ապահովման հարցերը, միջազգային և եվրոպական կառույցներում բարձրացված խնդիրները և ոլորտին առնչվող այլ հարցեր:
19. Խորհրդի նիստերը, որպես կանոն, անցկացվում են դռնփակ:
20. Խորհրդի անդամներից բացի, Խորհրդի նիստերին կարող են մասնակցել Պաշտպանի աշխատակազմի իրավասու ներկայացուցիչներ:
21. Խորհրդի նիստերին կարող են հրավիրվել համապատասխան պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների ներկայացուցիչներ Խորհրդի անդամ չհանդիսացող այլ հասարակական կազմակերպություններ և փորձագետներ, հաշմանդամություն ունեցող անձինք և/կամ նրանց ընտանիքների անդամները, զանգվածային լրատվության միջոցների ներկայացուցիչներ և այլ շահագրգիռ անձինք:
22. Խորհրդի անդամները նախապես տեղեկացվում են նիստի օրակարգի մասին:
23. Խորհրդի անդամները նիստերի ընթացքում ազատ են իրենց դիրքորոշումը գրավոր կամ բանավոր ձևով արտահայտելու հարցում:
24. Խորհրդի օրակարգը ձևավորվում է Պաշտպանի և/կամ անդամների առաջարկությունների հիման վրա:
25. Պաշտպանը որոշում է Խորհրդի նիստի անցկացման օրը, վայրը, ժամը:

26. Խորհրդի գործունեության կազմակերպական-տեխնիկական աջակցությունն ապահովում է Պաշտպանի աշխատակազմը:
27. Խորհրդի նիստի վերաբերյալ կազմվում է արձանագրությունը, որն ստորագրում է նիստը նախագահողը և նիստի քարտուղարը:

ԳԼՈՒԽ 7. ԽՈՐՀՐԴԻ ԱՆՂԱՄԻ ԼԻԱԶՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՍԵՑՈՒՄԸ ԵՎ ԴԱԴԱՐԵՑՈՒՄԸ

28. Խորհրդի անդամի լիազորությունները դադարեցվում կամ կասեցվում են Պաշտպանի որոշմամբ կամ Խորհրդի անդամի դիմումի համաձայն:
29. Խորհրդի անդամի լիազորությունները կարող են վերականգնվել Պաշտպանի որոշմամբ, եթե վերացել են անդամության կասեցման հիմքերը:
30. Խորհրդի կազմում անդամի լիազորությունները կարող են դադարեցվել Պաշտպանի որոշման համաձայն հետևյալ դեպքերում.
- 1) Խորհրդի անդամի դիմումի հիման վրա.
 - 2) Խորհրդի նիստերին երեք անգամ հաջորդաբար անհարգելի բացակայելու դեպքում.
 - 3) Խորհրդի անդամին առաջադրվող պահանջներին չհամապատասխանելու վերաբերյալ նոր փաստերի առկայության դեպքում.
 - 4) Խորհրդի անդամի լիազորություններն իրականացնելիս ՀՀ օրենսդրության կամ սույն կարգի պահանջները խախտելու դեպքում.
 - 5) Խորհրդի անդամի նկատմամբ դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած մեղադրական դատավճռի առկայության դեպքում,
 - 6) Դատարանի օրինական ուժի մեջ մտած՝ անձին անգործունակ ճանաչելու վերաբերյալ վճռի առկայության դեպքում,
 - 7) Խորհրդի անդամի երկարատև հիվանդության դեպքում, որի հետևանքով անդամի պարտականությունները կատարելը դառնում է անհնար,
 - 8) Խորհրդի անդամի մահվան դեպքում, եթե Խորհրդի անդամ հասարակական կազմակերպության դեպքում նոր ներկայացուցիչ չի առաջադրվում:
31. Սույն Աշխատակարգով չկարգավորված հարաբերությունները կարգավորվում են Պաշտպանի որոշումներով:

**ԳԼՈՒԽ 9. ԽՈՐՀՐԴՈՒՄ ՔՆՆԱՐԿՎԱԾ ՀԱՐՑԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ
ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅԱՆ ՏԱՐԱԾՈՒՄԸ ԵՎ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄԸ,
ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄԸ**

32. Խորհրդում քննարկված հարցերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը տարածվում և հրապարակվում է Պաշտպանի աշխատակազմի հասարակայնության հետ կապերի համար պատասխանատու ստորաբաժանման կողմից:
33. Խորհրդի նիստերի արձանագրության թղթային տարբերակը կամ արձանագրության քաղվածքները տրամադրվում են Խորհրդի բոլոր անդամներին վերջիններիս ցանկությամբ:
34. Խորհրդի նիստերի արձանագրությունների կամ արձանագրության քաղվածքների տրամադրումը Խորհրդի անդամներին ապահովում է Պաշտպանի աշխատակազմը:

ԳԼՈՒԽ 10.

ԵԶՐԱՓՈՒԿ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

35. Սույն Կարգում փոփոխություններ և լրացումներ կատարվում են Պաշտպանի որոշմամբ: